
RESULTATEN 2002 PLANTAARDIGE SECTOREN: VEELAL MATIG

Anita van der Knijff

De ontwikkelingen van bedrijfsresultaten en inkomens in de plantaardige sectoren zijn in 2002 over het algemeen ongunstig te noemen. Vooral de akkerbouw, de bloembollenteelt en de champignonenteelt moesten het afgelopen jaar qua inkomen een flinke stap terugdoen. De resultaten van de fruitteeltbedrijven, snijbloemenbedrijven en pot- en perkplantenbedrijven zijn daarentegen redelijk goed.

Akkerbouw fors onderuit

De resultaten van de akkerbouwbedrijven laten in 2002 een forse teruggang zien. Met name de lagere opbrengstprijzen voor bijna alle belangrijke akkerbouwgewassen waren hier debet aan. Bovendien bleef in 2002 bij granen en de zaauien de fysieke opbrengst achter. Bij zetmeelaardappelen daarentegen steeg, bij gelijkblijvende prijzen, de fysieke opbrengst per hectare (+5%). De gemiddelde kosten per akkerbouwbedrijf stegen in 2002 met 4%. Vooral de kosten voor zaaizaad en pootgoed (+11,5%) stegen fors. Per saldo resulteerde dit in een daling van de rentabiliteit van 91% in 2001 naar 75% in 2002 (tabel 1). De resultaten van de grotere akkerbouwbedrijven in de Veenkoloniën zijn in 2002 eveneens verslechterd, maar zijn beter dan het landelijk gemiddelde. De rentabiliteit voor deze bedrijven is geraamd op 84%.

Opengrondstuinbouw: hogere kosten

De bedrijfsresultaten van de fruitteeltbedrijven liggen in 2002 op het niveau van 2001 (zie tabel 1). Door de gunstige prijzen en de beduidend hogere perenproductie dan in het beurtjaar 2001, zijn de opbrengsten 7% hoger dan in 2001. Dit is voldoende om de gemiddelde kostenstijging van 5% op te vangen. Door de hogere gezinsbestedingen dan voorgaand jaar komen de besparingen in 2002 uit op 4.000 tot 14.000 euro per bedrijf.

Door de tegenvallende resultaten van de wintergroenten en hogere kosten is het bedrijfsresultaat van de opengrondsgrontebedrijven in 2002 iets lager uitgevallen dan in 2001. De rentabiliteit is geraamd op 84 tot 88 euro opbrengsten per 100 euro kosten. Door de toegenomen arbeidsbeloning is het gezinsinkomen uit bedrijf vergelijkbaar met 2001. De besparingen per bedrijf zijn vanwege de hogere gezinsbestedingen iets lager dan vorig jaar en zijn geraamd op 0 tot 10.000 euro.

In 2002 is de rentabiliteit in de bloembollenteelt, door dalende opbrengsten en stijgende kosten, gedaald. De prijzen voor bloembollen stonden in 2002 door onder andere een stagnerende vraag als gevolg van de economische malaise en areaaluitbreiding flink onder druk. De totale kosten stegen licht door stijgende arbeids- en rentekosten. Het gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer en de besparingen per bedrijf daalden eveneens en zijn beduidend lager dan in voorgaande jaren.

Voor de totale boomkwekerijsector zijn de bedrijfsresultaten in 2002 licht achteruitgegaan. Maar de resultaten verschillen sterk per gewasgroep. De toegenomen kosten (met name arbeidskosten) resulteren, bij gelijkblijvende omzet, in een verslechtering van de rentabiliteit. De rentabiliteit is geraamd op 88 tot 92 euro opbrengsten per 100 euro kosten.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten en inkomens (r) in plantaardige bedrijfstypen

Bedrijfstype	Rentabiliteit (%)		Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per ondernemer)		Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Akkerbouwbedrijven w.o. bedrijven in de Veenkoloniën (>40 nge)	91	75	30,5	4,5	13,0	-21,0
Opengrondsgroentebedrijven	89	84	25,5	17,5	1,5	-8,5
Fruitbedrijven	87	84-88	37,0	32,0-42,0	8,0	0,0-10,0
Bloembollenbedrijven	90	88-92	38,0	30,0-40,0	12,0	4,0-14,0
Boomkwekerijbedrijven	100	93-97	60,0	35,0-45,0	45,0	20,0-30,0
Glasgroentebedrijven	92	88-92	46,0	39,0-47,0	18,5	11,0-19,0
Snijbloemenbedrijven	89	90	19,0	29,0	-36,5	-17,5
Pot- en perkplantenbedrijven	97	100	47,5	64,0	5,0	24,5
Champignonbedrijven	96	99	42,5	63,0	5,0	31,0
	93	87	40,0	7,5	1,0	-37,0

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Wisselende resultaten glastuinbouw

Voor het tweede opeenvolgende jaar zijn de resultaten voor de glasgroentebedrijven onder de maat. Maar de verschillen tussen de bedrijven zijn groot, als gevolg van verschillen in prijsvorming van de groenten. De prijzen van tomaten en losse tomaten zaten flink in de lift (15 tot 20%), terwijl komkommer (-5 tot -10%), rode en groene paprika (-10 tot -15%) een prijsdaling noteerden. Gemiddeld stegen de kosten per m² met 1%. De geraamde rentabiliteit per glasgroentebedrijf bleef in 2002 steken op 90%, waardoor per bedrijf gemiddeld 17.500 euro ontspaard werd (zie tabel 1).

In de snijbloementeel nam in 2002 de gemiddelde omzet per m², bij gelijkblijvende productie, met ruim 4,5% toe. Doordat de stijgende arbeidskosten deels gecompenseerd werd door lagere energiekosten bleef de kostenstijging per m² beperkt tot 2%. De rentabiliteit bereikte bijna de 100% en daarmee is de snijbloementeel bijna kostendekkend.

De gemiddelde rentabiliteit van pot- en perkplantenbedrijven is 2002 met 3 procentpunten verbeterd tot 99%. Gemiddeld stegen de kosten met 4% per m² door stijgende arbeidskosten en hogere rente- en afschrijvingskosten als gevolg van verdergaande automatisering. Deze kostenstijging kon met hogere opbrengstprijzen en een hogere productie per m² ruimschoots gecompenseerd worden.

Champignonteelt: flink in de min

Door lagere opbrengstprijzen (gemiddeld -3,5%) en gelijkblijvende productie per m² daalde de omzet met 10 euro per m². De gemiddelde kosten per m² zijn in 2002 bijna 4% gestegen. De stijgingen van de arbeidskosten en de kosten van grondstoffen (compost en dergelijke) zijn hier met name debet aan. Dit resulteerde in een daling van de rentabiliteit in 2002 met 6 procentpunten (zie tabel 1). De resultaten in de champignonteelt zijn in jaren niet zo slecht geweest. Het gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer is geraamd op 7.500 euro. Dit is onvoldoende om de kosten van levensonderhoud en de verplichte belastingen en premies te betalen, waardoor er gemiddeld op champignonteeltbedrijven flinke ontsparingen plaatsvinden.

Meer informatie:*Landbouw-Economisch Bericht 2003*